

СИЛАБУС

Міжфакультетської вибіркової навчальної дисципліни «Туристичне країнознавство»

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень, Другий (магістерський) рівень для спеціальності 211 Ветеринарна медицина
Код і найменування спеціальності	Для всіх здобувачів вищої освіти
Тип і назва освітньої програми	Для всіх здобувачів вищої освіти
Курс, семестр	3 курс, 5 семестр
Обсяг і форма семестрового контролю з навчальної дисципліни	Кількість кредитів ЄКТС –3, Загальна кількість годин – 90, із яких: для денної форми - лекцій –16 год., практичних занять – 14 год.; для заочної форми – лекцій – 2 год., практичних занять – 2 години; самостійних робіт – 86 год. Форма семестрового контролю – залік
Мова (-и) викладання	Державна
Навчально-науковий інститут / факультет, кафедра	Факультет обліку та фінансів кафедра політології, історії і філософії
Контактні дані розробника (-ів)	Викладач: Тамара ЛАХАЧ, кандидат історичних наук, доцент; Контакти: ауд. 454 (навчальний корпус № 4) e-mail: tamara.lakhach@pdaa.edu.ua сторінка викладача: https://www.pdaa.edu.ua/people/senko-innamyhaylivna

МІСЦЕ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

Статус навчальної дисципліни	Міжфакультетська вибіркова
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	Передумови відсутні
Компетентності	Загальні: ЗК 4. Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями, вміння виявляти, формулювати та вирішувати проблеми. ЗК 11. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, вести здоровий спосіб життя.
Результати навчання	РН 16. Розуміти загальні та специфічні риси історичного, економічного, політичного та культурного розвитку України, Європи та світу; особливості функціонування, проблемні аспекти та перспективи міжнародних інтеграційних союзів; фактори, що зумовлюють різноманіття культур та національних спільнот; характеризувати туристичну галузь різних країн

РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS)

ОК передбачає набуття загальних компетентностей та комплексу соціальних навичок (soft skills), притаманних сучасному фахівцю: здатність до абстрактного мислення, пошук та аналіз інформації,

спілкування з представниками інших професійних груп, робота в науковому контексті, долучення до професійної діяльності тощо. Формуванню навичок soft skills в межах освітньої компоненти сприяють сучасні методи й прийоми навчання, де ведеться робота в команді, що мотивує здобувачів вищої освіти до ініціативності, креативності, уміння управляти конфліктами, діяти соціально відповідально та свідомо, самоорганізації, виховання потреби систематичного оновлення своїх знань для їх практичного застосування, формування умінь організаторської діяльності.

МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Надання здобувачам вищої освіти знань про головні передумови розвитку туризму та місце провідних туристичних країн на туристичному ринку світу, сучасні тенденції і регіональні пріоритети розвитку туризму, формування поваги до різноманітності та мультикультурності та здатності зберігати і охороняти туристичний потенціал України.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Теоретичні основи туристичного країнознавства. Сучасні світові процеси
 Тема 2. Індустрія міжнародного туризму
 Тема 3. Країнознавча характеристика Європейського туристичного регіону
 Тема 4. Країнознавча характеристика Американського туристичного регіону
 Тема 5. Країнознавча характеристика Азійсько-Тихоокеанського туристичного регіону
 Тема 6. Країнознавча характеристика Близькосхідного туристичного регіону
 Тема 7. Країнознавча характеристика Африканського туристичного регіону
 Тема 8. Розвиток туризму в Україні

МЕТОДИ НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ

Пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, творчий, частково-пошуковий, бесіда, тестовий контроль, створення ситуації інтересу, використання життєвого досвіду, використання мультимедійних презентацій, дистанційне навчання

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Схема нарахування балів, шкала та критерії оцінювання результатів навчання

Забезпечення об'єктивності оцінювання здобувачів вищої освіти здійснюється шляхом застосування накопичувальної системи нарахування балів оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з кожної теми освітнього компоненту впродовж семестру та достовірної фіксації результатів оцінювання у журналі обліку аудиторної навчальної роботи та завершується заліком із занесенням у відомість обліку успішності.
 Схема нарахування балів, шкала та критерії оцінювання результатів навчання наведені у Додатку до силабусу.

ПОЛІТИКА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ

- щодо термінів виконання та перекладання

Дедлайни та перекладання: практичні завдання, завдання із самостійної роботи, які здаються з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-30%). Здобувач вищої освіти може бути недопущеним до семестрового контролю з навчальної дисципліни у разі набрання кількості балів менше ніж межа незадовільного навчання. Кафедра на своєму засіданні приймає рішення про недопущення такого здобувача вищої освіти до семестрового контролю з відповідної навчальної дисципліни та повідомляє про це декана факультету, шляхом подання витягу з протоколу засідання кафедри. Декан факультету своїм розпорядженням не допускає здобувача вищої освіти до семестрового контролю з відповідної навчальної дисципліни. Здобувач вищої освіти, який був не допущений до семестрового контролю з певної навчальної дисципліни, має підсумкову академічну заборгованість. Перекладання поточного та підсумкового контролю відбуваються за наявності поважних причин із дозволу деканату. Повторне проходження контрольного заходу для ліквідації підсумкової академічної заборгованості допускається не більше двох разів із навчальної дисципліни: один раз викладачеві, другий – комісії, яку формує декан факультету за участю викладачів відповідної кафедри. Отримана оцінка у разі другого повторного проходження контрольного заходу є остаточною.

- щодо академічної доброчесності

Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.

<p><i>- щодо відвідування занять</i></p>	<p>Навчання здобувачів вищої освіти, що передбачає проведення навчальних занять згідно розкладу упродовж навчального року передбачає їх безпосередню участь в освітньому процесі. Відвідування здобувачами вищої освіти всіх видів навчальних занять є обов'язковим. Відмітка про відвідування занять здобувачами здійснюється в журналі обліку аудиторної навчальної роботи викладача.</p>
<p><i>- щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти</i></p>	<p>На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті перед опануванням даної освітньої компоненти. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.</p>
<p><i>- щодо оскарження результатів оцінювання</i></p>	<p>Після оголошення результатів поточного або семестрового контролю здобувач освіти має право звернутися до викладача з проханням надати роз'яснення щодо отриманої оцінки. У разі неможливості спільного врегулювання ситуації здобувач вищої освіти має право оскаржити результати контрольних заходів. Підставами для оскарження результату оцінювання можуть бути: недотримання викладачем системи оцінювання, вказаної у робочій програмі навчальної дисципліни, необ'єктивне оцінювання та/або наявність конфлікту інтересів, якщо про його існування здобувачу вищої освіти не було і не могло бути відомо до проведення оцінювання. Результат оцінювання може бути оскаржений не пізніше наступного робочого дня після його оголошення. Для оскарження результату оцінювання здобувач вищої освіти звертається з письмовою заявою до декану, яку розглядає апеляційна комісія, сформована розпорядженням декану факультету. Апеляційна комісія протягом трьох робочих днів ухвалює рішення про наявність або відсутність підстав оскарження результату оцінювання. Присутність здобувача вищої освіти на засіданнях апеляційної комісії є обов'язковою. Висновки апеляційної комісії оформляються відповідним протоколом і доводяться до відома здобувача вищої освіти і викладача. Результатом розгляду апеляції є прийняття апеляційною комісією одного з двох рішень: попередня оцінка знань здобувача вищої освіти відповідає рівню досягнення результатів навчання і не змінюється або попередня оцінка знань здобувача вищої освіти не відповідає рівню досягнення результатів і здобувач заслуговує іншої оцінки (вказується нова оцінка відповідно до чинної в Університеті шкали оцінювання результатів навчання). За результатом апеляції оцінка результатів навчання здобувача вищої освіти не може бути зменшена.</p>

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна

1. Парфіненко А. Ю., Сідоров В. І., Любіцева О. О. Туристичне країнознавство : підручник 2-ге вид., перероб. і допов. К. : Знання, 2019. 551 с.
2. Стафійчук В. І., Малиновська О. Ю. Туристичне країнознавство: навч. посіб. Херсон: ОЛДІ-Плюс, 2020. 808 с.
3. Туристичне країнознавство. Практикум. / Устименко Л. М., Булгакова Н. В. К.: Вид-во Ліра К, 2018. 46 с.
4. Туристичне країнознавство: Навчальний посібник / За ред. В. Ф. Семенова. Одеса, «Атлант» ОДЕУ, 2020. 340 с.
5. Алешугіна Н. О., Зеленська О. О., Смаль І. В. Туристичне країнознавство у таблицях і схемах : навч. посібник / За ред. І. В. Смаля. 2019. 416 с.

Допоміжна

1. Антонюк Н. В. Теоретичні основи країнознавства : підручник. Київ : Знання, 2020. 326 с.
2. Смаль І. В. Туристичні ресурси світу. Ніжин: Видавництво Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя, 2020. 336 с. URL: http://tourlib.net/books_ukr/smal.htm
3. Стафійчук В. І., Малиновська О. Ю. Туристичне країнознавство. Європа. Навчальний посібник. Т. 1. 2021. 282 с.
4. Стафійчук В. І., Малиновська О. Ю. Туристичне країнознавство. Азія та Океанія. Навчальний посібник. Т. 2. 2021. 190 с.
5. Стафійчук В. І., Малиновська О. Ю. Туристичне країнознавство. Америка. Навчальний посібник. Т. 3. 2021. 270 с.

6. Стафійчук В. І., Малиновська О. Ю. Туристичне країнознавство. Африка і Близький Схід. Навчальний посібник. Т. 4. 2021. 280 с.

Реквізити затвердження

Затверджено на засіданні кафедри політології, історії і філософії протокол від 19 січня 2026 року № 7

Додаток до syllabusу

СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ, ШКАЛА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної форми

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	Опитування	Виконання тестів (за опрацьованими завданнями самостійної роботи)	Написання реферату	Залік	
Тема 1. Теоретичні основи туристичного країнознавства. Сучасні світові процеси	5	40			5
Тема 2. Індустрія міжнародного туризму	-				-
Тема 3. Країнознавча характеристика Європейського туристичного регіону	5				5
Тема 4. Країнознавча характеристика Американського туристичного регіону	5				5
Тема 5. Країнознавча характеристика Азійсько-Тихоокеанського туристичного регіону	5				5
Тема 6. Країнознавча характеристика Близькосхідного туристичного регіону	5				5
Тема 7. Країнознавча характеристика Африканського туристичного регіону	5				45
Тема 8. Розвиток туризму в Україні	5				20
Самостійна робота (написання реферату)			5		10
РАЗОМ	35	40	5	20	100

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти заочної форми

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти			Разом
	Опитування	Виконання тестів (за опрацьованими завданнями самостійної роботи)	Контрольна робота	
Тема 1. Теоретичні основи туристичного країнознавства. Сучасні світові процеси	-	30		-
Тема 2. Індустрія міжнародного туризму	-			-
Тема 3. Країнознавча характеристика Європейського туристичного регіону	20			50

Тема 4. Країнознавча характеристика Американського туристичного регіону	-			-
Тема 5. Країнознавча характеристика Азійсько-Тихоокеанського туристичного регіону	-			-
Тема 6. Країнознавча характеристика Близькосхідного туристичного регіону	-			-
Тема 7. Країнознавча характеристика Африканського туристичного регіону	-			-
Тема 8. Розвиток туризму в Україні	-			
Індивідуальне завдання (контрольна робота)			50	50
РАЗОМ	20	30	50	100

Шкала та критерії оцінювання опитування на практичних заняттях

Кількість балів	Критерії оцінювання
5 (17-20)*	здобувач вищої освіти ґрунтовно і послідовно викладає вивчений матеріал; обґрунтовує свої думки; наводить необхідні приклади, аргументує їх; розуміє загальні та специфічні риси історичного, економічного, політичного та культурного розвитку України, Європи та світу; усвідомлює особливості функціонування, проблемні аспекти та перспективи міжнародних інтеграційних союзів; узагальнює фактори, що зумовлюють різноманіття культур та національних спільнот; характеризує туристичну галузь різних країн
4 (13-16)*	здобувач вищої освіти дає відповідь, що задовольняє ті ж вимоги, що й високий рівень, але допускає деякі помилки, які сам виправляє після зауважень викладача, та поодинокі недоліки в послідовності викладу матеріалу; на достатньому рівні виявляє розуміння загальних та специфічних рис історичного, економічного, політичного та культурного розвитку України, Європи та світу; усвідомлює особливості функціонування, проблемні аспекти та перспективи міжнародних інтеграційних союзів; узагальнює фактори, що зумовлюють різноманіття культур та національних спільнот; характеризує туристичну галузь різних країн
3 (9-12)*	здобувач вищої освіти виявляє знання і розуміння основних положень певної теми, але викладає матеріал не досить повно, глибоко і переконливо обґрунтовує свої думки; виявляє недостатнє розуміння загальних та специфічних рис історичного, економічного, політичного та культурного розвитку України, Європи та світу; посередньо усвідомлює особливості функціонування, проблемні аспекти та перспективи міжнародних інтеграційних союзів; фактори, що зумовлюють різноманіття культур та національних спільнот; характеризує туристичну галузь різних країн
2 (5-8)*	здобувач вищої освіти розкриває основні положення певної теми поверхнево, викладає матеріал непослідовно, без певної логіки; не вміє глибоко і переконливо обґрунтовувати свої думки і відчуває труднощі під час добору прикладів; виявляє часткове розуміння загальних та специфічних рис історичного, економічного, політичного та культурного розвитку України, Європи та світу; фактично не усвідомлює особливості функціонування, проблемні аспекти та перспективи міжнародних інтеграційних союзів; не вміє узагальнити фактори, що зумовлюють різноманіття культур та національних спільнот; на низькому рівні характеризує туристичну галузь різних країн
1 (1-4)*	здобувач вищої освіти не виявляє знань більшої частини вивченого матеріалу, допускає суттєві помилки у викладенні фактів, що спотворюють їх зміст, непослідовно і невпевнено викладає матеріал; на елементарному рівні розуміє загальні та специфічні риси історичного, економічного, політичного та культурного розвитку України, Європи та світу; не усвідомлює особливості функціонування, проблемні аспекти та перспективи міжнародних інтеграційних союзів; не спроможний узагальнити фактори, що зумовлюють різноманіття культур та національних спільнот; на елементарному рівні характеризує туристичну галузь різних країн
0	здобувач вищої освіти зовсім не відповідає на поставлене питання або відповідає неправильно; не виявляє розуміння загальних та специфічних рис історичного, економічного, політичного та культурного розвитку України, Європи та світу; не усвідомлює особливості функціонування, проблемні аспекти та перспективи міжнародних інтеграційних союзів; не вміє узагальнити фактори, що зумовлюють різноманіття культур та національних спільнот; не спроможний охарактеризувати туристичну галузь різних країн

Шкала оцінювання виконання тестів (за результатами самостійної роботи)

Кількість балів	Критерії оцінювання	
40 (30)*	із 20 запропонованих завдань правильну відповідь надано на 19-20 питань	Продемонстрований високий рівень володіння програмним матеріалом, що відображає знання загальних та специфічних рис історичного, економічного, політичного та культурного розвитку регіонів світу, туристичної галузі різних країн; здобувач вищої освіти володіє базовим категорійно-понятійним апаратом сучасної туризмознавчої науки; застосовує критичне мислення для вирішення поставлених завдань; вміє аналізувати процеси та явища туристичної сфери
36 (27)*	із 20 запропонованих завдань правильну відповідь надано на 17-18 питань	
32 (24)*	із 20 запропонованих завдань правильну відповідь надано на 15-16 питань	
28 (21)*	із 20 запропонованих завдань правильну відповідь надано на 13-14 питань	
24 (18)*	із 20 запропонованих завдань правильну відповідь надано на 11-12 питань	
20 (15)*	із 20 запропонованих завдань правильну відповідь надано на 9-10 питань	
16 (12)*	із 20 запропонованих завдань правильну відповідь надано на 7-8 питань	Продемонстрований посередній рівень володіння програмним матеріалом, що відображає знання загальних та специфічних рис історичного, економічного, політичного та культурного розвитку регіонів світу, туристичної галузі різних країн; здобувач вищої освіти володіє базовим категорійно-понятійним апаратом сучасної туризмознавчої науки, але знання фрагментарні, виникають труднощі у застосуванні критичного мислення для вирішення поставлених завдань, а також у ході аналізу процесів та явищ туристичної сфери
12 (9)*	із 20 запропонованих завдань правильну відповідь надано на 5-6 питань	
8 (6)*	із 20 запропонованих завдань правильну відповідь надано на 3-4 питань	
4 (3)*	із 20 запропонованих завдань правильну відповідь надано на 1-2 питань	Продемонстрований низький рівень володіння програмним матеріалом, що відображає знання загальних та специфічних рис історичного, економічного, політичного та культурного розвитку регіонів світу, туристичної галузі різних країн; здобувач вищої освіти практично не володіє базовим категорійно-понятійним апаратом сучасної туризмознавчої науки; не використовує критичне мислення для вирішення поставлених завдань; не здатний аналізувати процеси та явища туристичної сфери
0	усі завдання виконано неправильно	

Критерії та шкала оцінювання написання реферату

Кількість балів	Критерії оцінювання
13-15	виконані всі вимоги до написання й захисту реферату: позначені проблема й обґрунтована її актуальність, зроблений аналіз різних точок зору на проблему й логічно викладена власна позиція, сформульовані висновки, тема розкрита повністю, витриманий обсяг, дотримані вимоги до зовнішнього оформлення, дані правильні відповіді на додаткові питання. За матеріалами реферату підготовлена змістовна презентація. Здобувач вищої освіти розуміє загальні та специфічні риси історичного, економічного, політичного та культурного розвитку України, Європи та світу; усвідомлює особливості функціонування, проблемні аспекти та перспективи міжнародних інтеграційних союзів; узагальнює фактори, що зумовлюють різноманіття культур та національних спільнот; характеризує туристичну галузь різних країн.
10-12	виконані всі формальні вимоги до написання й захисту реферату: витриманий обсяг, дотримані вимоги до зовнішнього оформлення. Проблема позначена, але не достатньо обґрунтована її актуальність, зроблений короткий аналіз різних точок зору на проблему й викладена власна позиція, сформульовані висновки, тема розкрита достатньо повно, дані правильні відповіді на додаткові питання. Здобувач вищої освіти на достатньому рівні виявляє розуміння загальних та специфічних рис історичного, економічного, політичного та культурного розвитку України, Європи та світу; усвідомлює особливості функціонування, проблемні аспекти та перспективи міжнародних інтеграційних союзів; узагальнює

	фактори, що зумовлюють різноманіття культур та національних спільнот; характеризує туристичну галузь різних країн
7-9	основні вимоги до реферату і його захисту виконані, але при цьому допущені деякі недоліки. Не обґрунтована актуальність проблеми, висновки не чіткі. Наявні певні неточності у викладенні матеріалу. Вимоги щодо оформлення дотримані. Здобувач вищої освіти виявляє недостатнє розуміння загальних та специфічних рис історичного, економічного, політичного та культурного розвитку України, Європи та світу; посередньо усвідомлює особливості функціонування, проблемні аспекти та перспективи міжнародних інтеграційних союзів; фактори, що зумовлюють різноманіття культур та національних спільнот; характеризує туристичну галузь різних країн
4-6	основні вимоги до реферату і його захисту виконані, але при цьому допущені недоліки. Зокрема, є неточності у викладі матеріалу; відсутні логічна послідовність у судженнях; не витриманий обсяг реферату; є недоліки в оформленні; на додаткові питання при захисті дані неповні відповіді. Здобувач вищої освіти виявляє часткове розуміння загальних та специфічних рис історичного, економічного, політичного та культурного розвитку України, Європи та світу; фактично не усвідомлює особливості функціонування, проблемні аспекти та перспективи міжнародних інтеграційних союзів; не вміє узагальнити фактори, що зумовлюють різноманіття культур та національних спільнот; на низькому рівні характеризує туристичну галузь різних країн
1-3	є істотні відступи від вимог до реферування. Зокрема: тема розкрита лише частково; допущені фактичні помилки в змісті реферату або при відповіді на додаткові питання; під час захисту відсутній висновок. Здобувач вищої освіти на елементарному рівні розуміє загальні та специфічні риси історичного, економічного, політичного та культурного розвитку України, Європи та світу; не усвідомлює особливості функціонування, проблемні аспекти та перспективи міжнародних інтеграційних союзів; не спроможний узагальнити фактори, що зумовлюють різноманіття культур та національних спільнот; на елементарному рівні характеризує туристичну галузь різних країн
0	тема реферату не розкрита, виявляється істотне нерозуміння проблеми. Здобувач вищої освіти не виявляє розуміння загальних та специфічних рис історичного, економічного, політичного та культурного розвитку України, Європи та світу; не усвідомлює особливості функціонування, проблемні аспекти та перспективи міжнародних інтеграційних союзів; не вміє узагальнити фактори, що зумовлюють різноманіття культур та національних спільнот; не спроможний охарактеризувати туристичну галузь різних країн

*

17. Шкала та критерії оцінювання заліку

Вид контролю: залік проводиться письмово, в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеного програмою навчальної дисципліни. Здобувач вищої освіти може бути недопущеним до семестрового контролю з навчальної дисципліни у разі набрання кількості балів менше ніж межа незадовільного навчання на дату семестрового контролю.

Мета підсумкового контролю: перевірка успішності засвоєння здобувачами теоретичного матеріалу та рівня сформованості вмій і навичок з навчальної дисципліни та умій здобувачів вищої освіти використовувати набуті компетентності та результати навчання для виконання практичних завдань.

Час виконання: 45 хвилин

Зміст і структура залікових карток: Залікові картки містять запитання та завдання, засвоєння яких передбачено робочою програмою навчальної дисципліни. Кількість завдань у картці чотири, складність запитань і завдань, викладених у картках, для заліку є приблизно однаковою і дає змогу здобувачу вищої освіти за час, відведений для відповіді, ґрунтовно та в повному обсязі розкрити зміст усіх запитань і завдань. Кожне завдання максимально оцінюється у 5 балів, максимальна сумарна кількість балів за залік становить 20 балів.

Кількість балів	Критерії оцінювання
5 балів	Відповідь правильна, повна, послідовна, логічна; здобувач впевнено володіє фактичним матеріалом з усього курсу дисципліни, вміє застосовувати його щодо конкретно поставлених завдань, чітко орієнтується в матеріалі, аналізує причинно-наслідкові зв'язки, оптимально й обґрунтовано приймає необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях, може аналізувати та співставляти дані об'єктів діяльності.

4 бали	Відповідь правильна, повна, послідовна, логічна; здобувач впевнено володіє фактичним матеріалом з усього курсу дисципліни, вміє застосовувати його щодо конкретно поставлених завдань, чітко орієнтується в матеріалі, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного застосування; здобувач має навички користування нормативним матеріалом і вміло застосовує його при відповідях; відповідь на теоретичні запитання дає з використанням відповідної термінології, допускаючи при цьому 1-2 незначні помилки з фактичного матеріалу.
3 бали	Відповідь правильна, послідовна, логічна, але здобувач допускає у викладі окремі незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосовувати його щодо конкретно поставлених завдань, розуміє основні положення, що є визначальними в курсі, може вирішувати завдання на рівні відтворення, аналогічно до тих, що розглядалися з викладачем, але допускає значну кількість неточностей і помилок, які може усувати за допомогою викладача, має навички користування нормативним матеріалом; допускає 3-4 помилки.
2 бали	Здобувач володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не досить впевнено орієнтується у нормативній базі, не завжди вміє інтегровано застосовувати набуті знання для аналізу конкретних ситуацій, нечітко, а інколи й невірно формулює основні теоретичні положення та причинно-наслідкові зв'язки; здатний вирішувати завдання за зразком; володіє елементарними вміннями навчальної діяльності та допускає 5-6 помилок.
1 бал	Відповідь здобувача при відтворенні навчального матеріалу елементарна, фрагментарна, обумовлюється початковим уявленням про предмет вивчення, виявляє незнання більшої частини фактичного матеріалу; відповідь не розкриває поставлених запитань чи завдань; цілісність розуміння матеріалу з дисципліни відсутня, допускає грубі помилки.
0 балів	Здобувач не виконав відповідного завдання або виконав його повністю неправильно; незнання значної частини навчального матеріалу, невміння орієнтуватися при розв'язанні практичних задач, незнання основних фундаментальних положень.